

Ecel Üzerine

Yazar

Osman Karadeniz

ISBN: 978-605-2233-70-2

Gözden Geçirilmiş Baskısı

Aralık, 2019/Ankara

1000 Adet

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 336

Web: grafikeryayin.com

Kapak, Sayfa Tasarımı,

Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık

Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

1. Cadde 1396. Sokak No: 6

06520 (Oğuzlar Mahallesi)

Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafik@grafiker.com.tr

Web : grafik.com.tr

Kitabın hukuksal ve bilimsel sorumluluğu yazarına aittir.

*Bu küçük eseri,
gönlü bizleri okutma aşkı ile
yanıp tutuşan merhum babamın
aziz ruhuna ithaf ediyorum.*

*Ecel,
Sana niçin çare bulunmaz?!..*

*Nice yaşadı hikmetle Lokman
Aradı bulmadı ecele derman!..
(Yunus Emre)*

Osman Karadeniz:

1954 yılında Tonya (Trabzon) Sayraç Köyü'nde dünyaya geldi. İlk ve orta tahsilini Trabzon'da yaptıktan sonra yüksek öğrenimini İzmir Yüksek İslam Enstitüsü'nde tamamladı ve 1975 yılında mezun oldu. İki yıl Beşikdüzü Lisesi'nde görev yaptı. 1977 yılında adı geçen Enstitü'ye asistan olarak göreve başladı. Bu görevi esnasında yaptığı ilmi çalışmalar sonucu Öğretim Üyeliği tezini hazırlamış ve aynı kuruma Öğretim Üyesi olarak atanmıştır.

1982 yılında Enstitü'nün Fakülteye dönüşmesinden sonra Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kelâm ve İslâm Felsefesi Ana Bilim Dalı "Kelâm" programında "*Mucize Problemi*" (1984) adlı doktora tezini hazırladı. Daha sonra, kendi branşında yaptığı çeşitli bilimsel araştırmalar sonucu Ekim 1991 yılında "doçent"; Temmuz 1999 yılında ise "profesör" ünvanını kazandı.

Sahasıyla ilgili olarak, *İnanç Esaslarını Temellendirme Sorunu, Kaza-kader, Akıl-Vahiy, İlim-Din, Filozof-Peygamber ilişkileri, Hasan Basrî ve Kelâmî Görüşleri* vb. konularda araştırma, kitap, makale ve tebliğleri vardır. Fakülte dekan yardımcılığı ve Bölüm Başkanlığı, Fakülte ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyeliği, Üniversite senato üyeliği ve D.E.Ü. ve diğer bazı İlahiyat Fakültesi Dergilerinde hakemlik görevini yürütmektedir.

Halen D.E.Ü. İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölüm Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
GİRİŞ.....	9
A- ECEL KAVRAMI ve MEZHEPLER.....	13
1. Filozof ve Hekimler.....	15
2. Mûtezile Mezhebi.....	18
3. Ehl-i Sünnet.....	22
4. Görüşleri Değerlendirme.....	25
B- DİĞER DİN ve DÜŞÜNCELERDE.....	31
1. Bazı Eski Dinlerde.....	32
2. Kitab-ı Mukaddes'te.....	32
3. Cahiliyye Düşüncesinde.....	35
C- KUR'AN-I KERİM ve HADİSLERDE ECEL.....	41
1. Ecel-i Müsemmâ Meselesi.....	46
2. Ecelin Takdim-Te'hiri.....	49
a) Ecelin Te'hir Olunamayacağı.....	52
b) Ecel-i Müsemmâya Te'hir.....	57
3. Konunun Bedâ ile İlgisi.....	67
4. Levh-i Mahfûz ve Ömürde Değişiklik.....	69
D- ECEL MESELESİNİN DİĞER BOYUTLARI.....	79
1. Duâ ve Tedavinin Fonksiyonu.....	79
2. Beslenme ve Sıhî Şartlar.....	85
3. Konu ile İlgili Bazı Tıbbî Gelişmeler.....	89
4. Bazı İstatistik Gerçekler.....	91
BİBLİYOGRAFYA.....	99
KARMA İNDEKS.....	103

ÖNSÖZ

Zaman zaman çeşitli ölümler sebebiyle ecel üzerine gündeme gelen bazı sorular vardır. Bu sorular, çoğu zaman, dini açıdan diğer bazı meselelerle çelişki arz eden ve birçok yönleriyle tutarsız ve hatta “kadere bühtan” şeklinde tezahür eden standart ve ikna edici özelliği olmayan cevaplarla geçiştirilir. Bu da, belli ki konunun son derece nazik ve kapalı oluşundan kaynaklanmaktadır. Bu sebeple de mesele, gerçekten şimdiye kadar ciddi manada derli-toplu ve dinî bir bütünlük içinde ele alınmış değildir. Konuyu işlerken de müşahede edileceği gibi, ecel problemi ile ilgili bazı âyet ve hadislerle tek yönlü ve dar açıdan bakıldığından olacak ki sağlıklı bir neticeye varmak mümkün olamamıştır. Diğer bir ifade ile, bir iki âyet ve hadise dayanarak problem ele alınmış, bu da meseleyi âdeta çözülmesi imkânsız bir kör düğüm haline getirmiştir.

Diğer taraftan, geçmişte, konuya birçok açıdan ışık tutacak ciddi manada tıbbî gelişmeler ve istatistik bilgiler mevcut değildi. Bu açıdan da mesele, konumlarına (siyak-sibak) bakılmadan ve konu ile yakından veya uzaktan ilgili diğer bazı âyet ve hadislerle mukayese edilmeden sadece birkaç âyet ve hadis ışığında, sırf dinî açıdan değerlendirilmek suretiyle üzerinde tartışılmaz bir mahiyete bürünmüştür. Artık günümüzde bu dar boyutlarda konuya yaklaşmak, meseleye ciddi bir çözüm getirmeyecektir. Kaldı ki büyük bir ekseriyetle okuyucu, anlatılan her meselenin aklî ve ilmî açıklamasını aramak ve bulmak gereğini duymakta ve istemektedir. Bu bakımdan meseleye, diğer boyutlarıyla mukayeseler yapmadan dar bir açıdan bakmak, problemi, daha da çözülmez hale getirecektir.

İşte bütün bu yanlışlık ve tutarsızlıklardan korunmak için konuya eğilirken, dini bir bütünlük içinde ve ilmi verilerden de ilham alarak hareket etmek, şu veya bu ekol ve düşüncelere sapma veya ay-kırı düşme gibi basit endişelerden uzak kalmaya çalışmak durumundayız. Bu sebeple konuya mukayeseli yaklaşımlarla daha çok Kur'an ve hadisler ışığında, öte yandan pratik hayatî tecrübe ve bazı istatistik gerçeklerin bize kazandırdığı düşüncelerle yaklaşmaya çalıştık. Şüphesiz ecel meselesi gibi kapalı ve girift bir konuda, bilimsel açıdan yaklaşma gereğini duymadan, sadece zihni ve felsefi bir plâtformda çözüm aramak eksik ve yanlış olacaktır. Kaldı ki bilimsel gerçekleri görmezlikten gelerek tek taraflı izahlarla bir bilim-din çıkmazı gündeme getirmeye ve neticede bir çelişkiler dünyası yaratmaya hakkımız yoktur.

- 8 Bu bakımdan eseri bütünüyle inceleyip araştırmadan müspet veya menfi bir kanaate varmak doğru olmasa gerektir. Yanlış ve isabetsiz görüşler sahibine aittir; ancak, yanlış düzeltmek de hepimizin görevi olmalıdır. Okuyucunun bu hassasiyet içinde olmasını diler, yapıcı ve tamamlayıcı tenkitleri için teşekkür ederim. Bu arada, özellikle genetik ve bilimsel gelişmeler konusunda bilgisine başvurduğum, değerli bilim adamımız Prof. Dr. Orhan Terzioğlu'na teşekkürü bir borç bilirim.

Osman Karadeniz
İzmir-2019